

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:10

2011-06-16

S2011/5887/FST (delvis)

Socialdepartementet

Vinnova

101 58 Stockholm

Uppdrag angående social innovation i vården och omsorgen om de mest sjuka äldre samt utbetalning av medel

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Verket för innovationssystem (Vinnova) att i samarbete med universitet och högskolor genomföra en systematisk omvärldsanalys och ta fram en koncept och idékatalog kring social innovation i vården och omsorgen av de mest sjuka äldre samt genomföra ett antal idé- och konceptprövningar av modeller och innovationer i s.k. Living Labs under hösten 2011. En återrapportering ska ske till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 februari 2012. För uppdraget får Vinnova använda 5 000 000 kronor. Medlen utbetalas efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslag 5:1 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, anslagspost 20 Sammanhållen vård och omsorg om äldre. Rekvisitionen ska hänvisa till det diarienummer som bidragsbeslutet har. Medel som ej används ska återbetalas till Kammarkollegiet senast två månader efter slutredovisning.

Ärendet

Regeringen anger i Budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1, Utgiftsområde 9) att en satsning ska genomföras för att få vården och omsorgen om de mest sjuka äldre i form av hemsjukvård, äldreomsorg, primärvård och sjukhusvård att samverka bättre. Nya sätt för att samla insatserna kring de äldre för ett bättre omhändertagande behöver utvecklas. För en äldre person med många olika symptom och diagnoser kan kontakterna med olika huvudmän, verksamheter och personalkategorier vara svåra att överskåda. Därför genomför regeringen en särskild satsning på att effektivisera användandet av resurser så att vården och omsorgen i större grad utgår från patienternas behov samt organiseras effektivare. Satsningen ska premiera resultat så att lokala lösningar anpassade till förutsättningar i respektive landsting och kommun kan växa fram. För 2011 finns avsatt 150 000 000 kronor

för åtgärder för en sammanhållen vård och omsorg för äldre, för 2012 avsätts 1 000 000 000 kronor och för åren 2013 och 2014 kommer 1 300 000 000 kronor att avsättas under förutsättning att riksdagen anvisar medel respektive år. Totalt uppgår satsningen till 3 750 000 000 kronor under mandatperioden. Stimulansmedlen för att förbättra vården och omsorgen om äldre ska framöver framför allt kopplas till prestations- eller resultatbaserade mål.

Medlen som avsatts för 2011 ska i huvudsak användas för att påbörja arbetet med att ta fram underlag för bestämning av lämpliga indikatorer på måloppfyllelse samt för kartläggningar, förstudier, utvärderingar, riktlinjer och nödvändiga kunskapssammanställningar. Ett viktigt sätt att utveckla och förbättra vården är att försöka stimulera fram ny teknik och innovation i vården och omsorgen av de mest sjuka äldre.

På många håll i världen finns exempel på nytänkande – specifika tekniska och sociala innovationer inom vården av sjuka äldre och några har också utvecklats i Sverige. Som ett exempel kan nämnas Ippi, ett hjälpmedel för IT baserad kommunikation via TV:n, som redan används i flera kommuner.

Med social innovation och socialt entreprenörskap menas initiativ som syftar till att förbättra det som saknas eller inte fungerar i samhällsbygget och som innefattar innovativa idéer och metoder för hur vi ska lösa samhällsproblem på ett nytt sätt. Att lyfta upp och främja dessa innovativa lösningar blir allt viktigare i ett samhälle som präglas av ansträngd offentlig ekonomi, demografiska förändringar, folkhälsoutmaningar, etc. Att klara dessa utmaningar fordrar ett nytt och fördjupat samarbete mellan offentliga organ, privata företag och ideella organisationer.

Regeringen gav den 28 april 2011 Verket för innovationssystem uppdraget att genomföra en satsning med syfte att utveckla s.k. testbäddar inom hälso- och sjukvård och äldreomsorg (N2011/3000/FIN). Detta uppdrag kommer att utvecklas i nära relation med uppdraget att utveckla testbäddar.

Uppdraget

Fler exempel med positiva erfarenheter och goda exempel som implementerats i större skala behöver komma fram och spridas till lokal nivå i Sverige. Här finns ett behov av en systematisk omvärldsanalys kring vilka innovationer som är värda att pröva som underlag för lokalt förändringsarbete. På sikt kan även medel behöva anslås för att testa sådana modeller och innovationer i större skala.

I dag finns utvecklade metoder och processer för att stödja innovationer men dessa har ofta fokus enbart på teknik- och produktinnovationer.

Några steg mot ett mer systematiskt arbete med social innovation och socialt entreprenörskap enligt följande bör göras:

- Ställ samman erfarenheter och goda exempel som implementerats i en idékatalog som beskriver nyskapande innovationer som tillgodoser äldres behov. Dessa kan sedan användas som stimulans för sociala entreprenörer, underlag för seminarier, politiska beslut, mm.
- Genomför ett antal idé- och konceptprövningar av modeller och innovationer t.ex. i s.k. Living Labs, där brukare, forskare, offentliga organ och företag tillsammans prövar olika former för utveckling av nya tjänster. Ett system med rådgivare gör att de bästa idéerna fångas upp. Orterna bör väljas så att de är representativa för olika delar av landet.

Vinnova får använda 5 000 000 kronor för att i samarbete med relevanta aktörer genomföra en systematisk omvärldsanalys och presentera erfarenheter och goda exempel som implementerats i en idékatalog kring nyskapande innovationer och genomföra ett antal idé- och konceptprövningar t.ex. i s.k. Living Labs, där olika former för utveckling av nya tjänster för sjuka äldre prövas under hösten 2011. En återrapportering ska ske till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 februari 2012.

På regeringens vägnar

Maria Larsson

Gert Knutsson

Likalydande till
Kammarkollegiet

Kopia till

Läkemedelsverket
Socialstyrelsen
Tillväxtverket
Sveriges Kommuner och Landsting
Nationellt kompetenscentrum Anhöriga
Svenskt Demens Centrum
Stiftelsen Leading Health Care